INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTÉRIUM
MUNKAVÉDELMI IRÁNYÍTÁSI FŐOSZTÁLY

JELENTÉS

A munkavédelmi hatóság
2021. I. félévi ellenőrzési tapasztalatairól

Bevezetés

A munkavédelmi hatóság 2021. évi ellenőrző tevékenységét a 2021. évi Ellenőrzési Irányelvek, az Országos Hatósági Ellenőrzési Terv és a saját munkatervben meghatározottak figyelembe vételével végezte.

A munkavédelmi hatóság elkötelezett abban, hogy a munkavállalók egészségét és biztonságát, valamint hosszabb távon a munkavégző képességét és életkilátásait veszélyeztető munkakörülmények javuljanak, a munkavédelmi ellenőrzések hatékonyabbá váljanak.
A célkitűzéseknek megfelelően a munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére épült. A szakmai tevékenység tükrözte a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során megmutatkozott az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

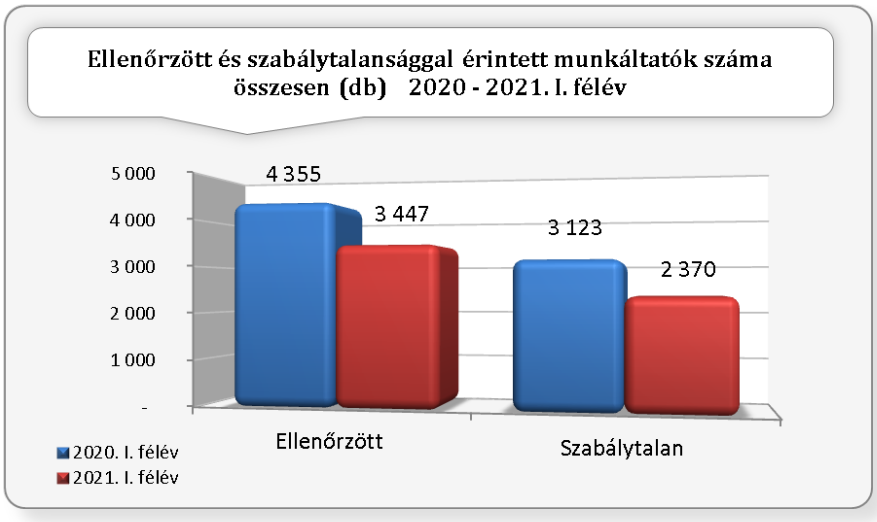
1. MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK

1.1. Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók, illetve munkavállalók

2021. I. félévben a munkavédelmi hatósági ellenőrző munka 3 447 munkáltatóra terjedt ki, amelynek során a kormánytisztviselők ellenőrizték az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok betartását.

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkáltatók számát az *1. számú ábra* mutatja.

1. számú ábra

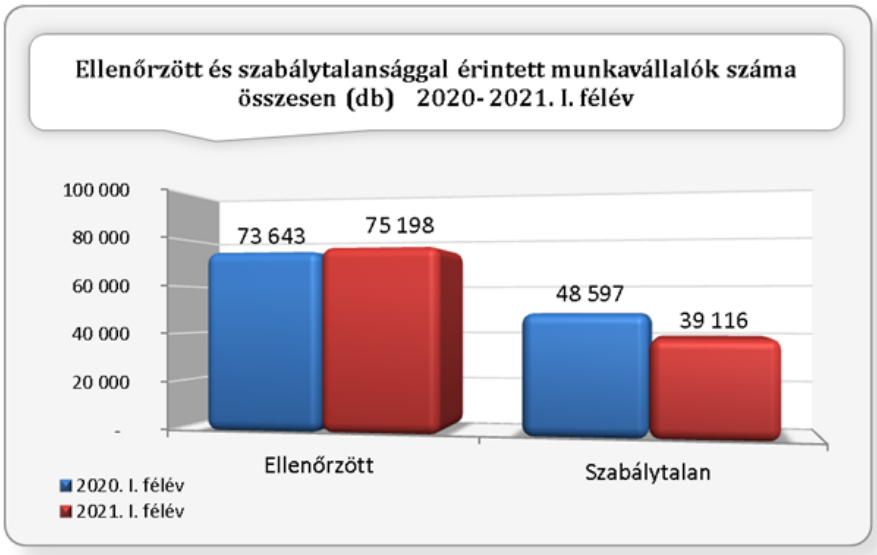

A kormánytisztviselők az ellenőrzések során 75 198 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálták. Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 52%-ánál (39 116 főnél) tapasztaltak, ez 14%-kal kevesebb az előző év azonos időszakában tapasztaltaknál (66%).

A vizsgált időszakra esett a koronavírus járvány magyarországi terjedése, melynek következtében több munkáltató részlegesen, vagy teljesen bezárt, illetve felfüggesztette a tevékenységét.

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkavállalói létszámot a *2. számú ábra* mutatja.

2. számú ábra

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 31,1%-a volt súlyos szabálytalansággal érintett, ez 12 147 főt érintett

1.2. Az ellenőrzések megoszlása

A munkavédelmi ellenőrzések számában nagyobb arányt képviseltek az olyan ágazatok alá tartozó munkáltatók – mezőgazdaság, feldolgozóipar, gépipar, építőipar – ahol a munkavállalók egészségének, biztonságának veszélyeztetése gyakoribb és a veszélyeztetések mértéke is súlyosabb. A kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek számát és az összes ellenőrzéshez viszonyított arányát az *1. számú táblázat* mutatja.

1. számú táblázat

Kiemelt ágazat 2021. I. félév	Ellenőrzések száma (db)
Mezőgazdaság	132
Feldolgozóipar (kivéve: gépipar)	492
Gépipar	240
Építőipar	1 428
Bányászat	2
Egészségügyi, szociális ellátás	197
Kiemelt ágazat összesen	**2 491**
Ellenőrzött munkáltatók száma összesen	3 447
Százalék (kiemelt ágazat / összesen ellenőrzött munkáltatók száma)	**72,27**

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) előírása alapján a bányászati ágazatra vonatkozóan a munkaegészségügyi követelmények teljesítésének vizsgálata tartozik a munkavédelmi hatóság hatáskörébe.

A munkavédelmi hatóság a 3 447 munkáltató ellenőrzése során 5 531 látogatást folytatott le.

A látogatások számát a látogatások főbb okai szerinti bontásban a *2. számú táblázat* tartalmazza.

2. számú táblázat

Látogatások oka	Látogatások száma
Terv szerinti	2 529
Célvizsgálat	825
Közérdekű bejelentés	659
Balesetvizsgálat	634
Foglalkozási megbetegedés (mérgezés) kivizsgálása	334
Terv szerinti, utóellenőrzéssel	228
Felkérésre végzett ellenőrzés	87
Előre nem tervezett	70
Panaszvizsgálat	75
Előzetes értesítés alapján történt átfogó ellenőrzés	55
Egyéb	35
Összesen	**5 531**

Látogatásra legtöbbször terv szerinti ellenőrzés alapján került sor (az összes látogatás 45,7%-a).

A munkavédelmi hatóságokhoz beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek felülvizsgálata során szerzett tapasztalatok, illetve a munkavállalók kérelme alapján balesetvizsgálatra az ellenőrzések 11,5%-ában került sor.

Az állampolgárok többször tettek bejelentést, az egészséget és biztonságot veszélyeztető munkakörülmények miatt. A kormánytisztviselők a 659 látogatásuk során 491 közérdekű bejelentést és 75 látogatás során 75 esetben panaszbejelentést vizsgáltak ki.

1.3. Az ellenőrzések során hozott döntések

Az ellenőrzések eredményeként összesen 4 021 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

A kiadmányozott közigazgatási döntések közül a *3. számú ábra* szerinti megoszlásban az azonnali intézkedést tartalmazó végzés és a hiányosság megszüntetésre kötelező határozatok száma a meghatározó.

Az azonnali intézkedés 1 940 db végzésben, közvetlen balesetveszéllyel járó helyzetek kapcsán történt, emellett 1 827 db hiányosság megszüntetését előíró határozat került kiadmányozásra.

3. számú ábra

2021. I. félévben a szankcionálás során 170 esetben a munkáltatókkal szemben munkavédelmi, 57 esetben természetes személyekkel szemben közigazgatási bírságot, 27 esetben pedig szintén természetes személyekkel szemben eljárási bírságot alkalmaztak a kormánytisztviselők (munkavédelmi bírság 67 143 340 Ft, közigazgatási bírság 1 060 000 Ft és eljárási bírság 3 080 000 Ft összegben).
Az érdemi munkavédelmi döntések 6,3 %-a vont maga után pénzbeli szankciót (munkavédelmi, eljárási, illetve közigazgatási bírság).

A közigazgatási döntésekben összesen 14 096 intézkedésre került sor. E döntésekben foglalt intézkedések közül 5 020 munkabiztonsági jellegű, 1 178 intézkedés munkaegészségügyi és 7 898 intézkedés munkavédelmi[1] tárgyú volt.

Az összes intézkedésen belül a munkaegészségügyi intézkedések aránya 8,4%-ot, a munkabiztonsági intézkedések aránya 35,6%-ot tett ki, míg a legmagasabb arányt a munkavédelmi intézkedések képviseltek 56%-kal.

A kormánytisztviselők ellenőrző munkájában érvényesült a munkavédelem komplex szemlélete.

[1] *munkavédelmi intézkedés: olyan intézkedések köre, amelyek mind a két szakterületet (munkabiztonság és munkaegészségügy) egyaránt érintik, pl.: kockázatértékelés, egyéni védőeszközökkel kapcsolatos intézkedések, stb.*

1.4. Utóellenőrzések

A munkavédelmi hatósági intézkedések hatékonyságának egyik mutatója, hogy a munkáltatók milyen arányban hajtják végre a döntéseiket. 2021. I. félévben a munkavédelmi hatóságok az utóellenőrzés okán tett 228 látogatásuk során összesen 161 munkáltatónál végeztek ellenőrzést, ami az ellenőrzött munkáltatók 2,9%-át érintette.

Az utóellenőrzések tapasztalata szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket az 161-ből 27 munkáltatónál nem hajtották végre.

Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárási bírságok összege 2021. I. félévben a már említett 3 080 000 Ft volt.

2. KIEMELT SZAKMAI CÉLOK ELLENŐRZÉSÉRE VONATKOZÓ TAPASZTALATOK

A közigazgatási döntésekben foglalt intézkedések szakmai tartalma szerint a leggyakoribb intézkedéseket a *3. számú táblázatban* nagyságrendi sorrendben bemutatott munkáltatói mulasztások miatt kellett meghozni.

3. számú táblázat

	Leggyakoribb intézkedések	Összesen	Arány az összeshez
1	Be- és leesési veszély	1 397	9,9%
2	Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb..)	1 019	7,2%
3	Létesítmények érintésvédelme	706	5,0%
4	Munkavédelmi ismeretek hiánya	632	4,5%
5	Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése	520	3,7%
6	Figyelmeztetés	488	3,5%
7	Egyéni védőeszköz használatának elmulasztása	431	3,1%
8	Munkaeszközök érintésvédelmi problémái (kapcsolószekrény is)	414	2,9%
9	Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése	412	2,9%
10	Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya	384	2,7%
11	Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése	377	2,7%
12	Munkaeszköz nem megfelelő állapota, karbantartás hiánya	335	2,4%
13	Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése	288	2,0%
14	Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya	277	2,0%
15	Egyéni védőeszköz biztosításának hiánya	258	1,8%
	Egyéb munkavédelmi összes intézkedés	**6 158**	**43,7%**
	Összesen	**14 096**	**100%**

A 15 leggyakoribb intézkedést figyelembe véve összességében a legtöbb intézkedés a *„Be- és leesési veszély”* miatt történt, ami az összes intézkedés 9,9%-a. Ezt a magas arányt az év során lefolytatott építőipari országos célvizsgálat indokolja. A második legtöbb intézkedés a nem megfelelő munkaeszközök (9,6%) miatt történt (2. és 12. számú intézkedések). Ezután a

villamosbiztonsági hiányosságokra (7,9%) született intézkedések következnek (9. és 8. számú intézkedések).

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos intézkedések az összes intézkedés 6,6%-át tették ki (5. és 9. számú intézkedések).

Az egyéni védőeszközök használatával kapcsolatban az összes intézkedés 4,9%-ában történt intézkedés (7. és 15. számú intézkedések).

Az összes intézkedés 4,5 %-át a *„Munkavédelmi ismeretek hiánya”* okán hozták a kormánytisztviselők.

Hasonló arányban tártak fel hiányosságokat a kormánytisztviselők az *„Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése”* és az *„Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya” miatt* (2,7%), valamint az „*Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya”*, és az *„Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya”*(2,0%) miatt.

2.1. Kiemelt intézkedések

A kiemelt érdemi intézkedések a munkavállalók életét, testi épségét, egészségét jelentősen veszélyeztető munkáltatói szabályszegésekre utalnak.

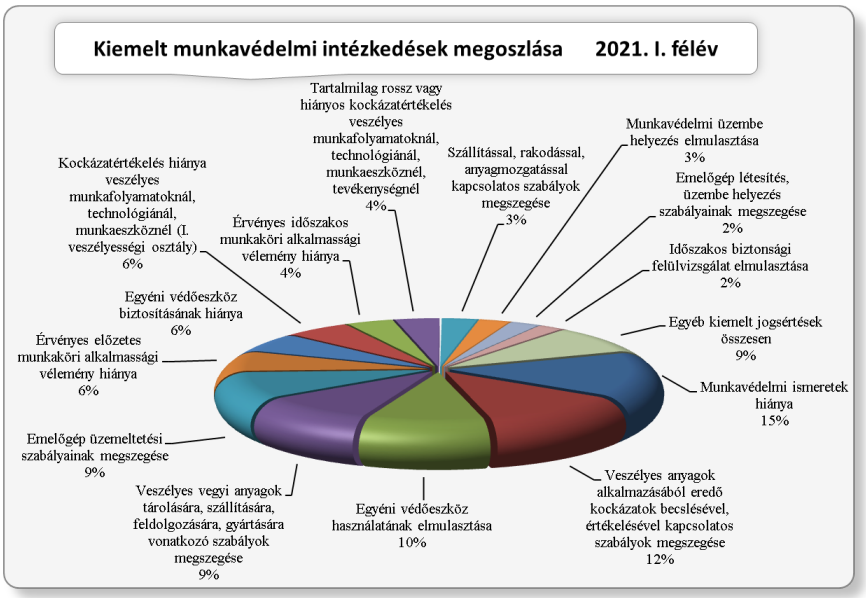
Az összes intézkedés (14 096) 60,1%-a tartozott a kiemelt intézkedések (8 592) körébe.

A tárgyidőszakban a kiemelt érdemi munkavédelmi intézkedések száma 4 325, a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések száma 3 955, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések száma pedig 312 volt.

2.1.1. Kiemelt munkavédelmi intézkedések

Az összesen 7 898 munkavédelmi intézkedés közül a kiemelt munkavédelmi intézkedések száma 4 325, ami az összes intézkedés 31%-a. A kiemelt munkavédelmi intézkedések megoszlását a *4. számú ábra* mutatja.

4. számú ábra

A kiemelt munkavédelmi intézkedések közül összességében a leggyakrabban a veszélyes anyagokkal[2] (ideértve a veszélyes keverékeket is) végzett tevékenységgel kapcsolatban történt (21,5%).

Másodikként leggyakrabban az egyéni védőeszközök használatával[3] kapcsolatos hiányosságok miatt intézkedtek a kormánytisztviselők (16%).

A harmadik leggyakoribb intézkedés *„Munkavédelmi ismeretek hiánya”* miatt történt (15%).

A munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálatok hiánya[4] miatt hozott intézkedések az összes kiemelt munkavédelmi intézkedés 10,4%-a.

A kockázatértékeléssel[5] kapcsolatos hiányosságok okán tett intézkedések, az összes intézkedés 9,4%-át teszi ki.

Ezután *„Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése”* következett (9%).

2.1.2. Kiemelt munkabiztonsági intézkedések

Az 5 020 munkabiztonsági intézkedés közül a kiemelt munkabiztonsági intézkedések száma 3 955, ami az összes intézkedés 28,1%-a.

2021. I. félév során a kiemelt munkabiztonsági intézkedések közül leggyakrabban a már említett *„Be-és leesés veszély”* miatt történt (35,3%).

A második leggyakoribb intézkedési körben a nem megfelelő munkaeszközök[6] használata (31,9%) miatt kellett intézkednie a kormánytisztviselőknek.

A villamosbiztonsági hiányosságok[7] 28,4% miatt történt számos intézkedés.

A munkabalesetek nem megfelelő kivizsgálása[8], illetve a bejelentésének elmulasztása okán tett intézkedések aránya 3,3% volt.

A kiemelt munkabiztonsági intézkedések megoszlását az *5. számú ábra* mutatja.

---

[2] *Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése: 12,0%; Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése: 9,5%*

[3] *Egyéni védőeszköz használatának elmulasztása: 10%; Egyéni védőeszköz biztosításának hiánya: 6,0%*

[4] *Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya: 6,4%; Érvényes időszakos munkaköri alkalmassági vélemény hiánya: 4,0%*

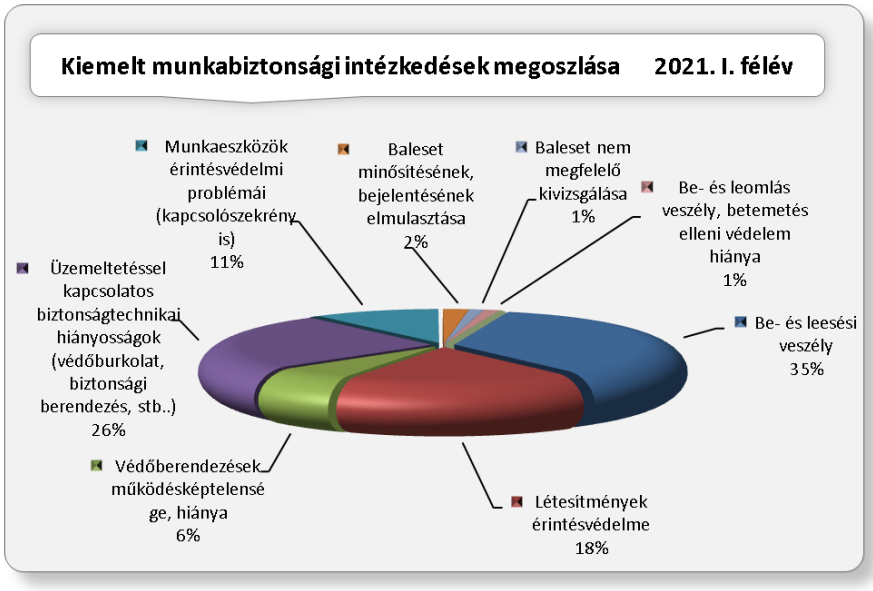
[5] *Kockázatértékelés hiánya veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszköznél (I. veszélyességi osztály): 5,6%; Tartalmilag rossz vagy hiányos kockázatértékelés veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszköznél, tevékenységnél: 3,8%*

[6] *Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb..): 25,8%; Védőberendezések működésképtelensége, hiánya: 6,1%*

[7] *Létesítmények érintésvédelme: 17,9%; Munkaeszközök érintésvédelmi problémái (kapcsolószekrény is): 10,5%*

[8] *Baleset minősítésének, bejelentésének elmulasztása: 2,1%; Baleset nem megfelelő kivizsgálása: 1,2%;*

5. számú ábra

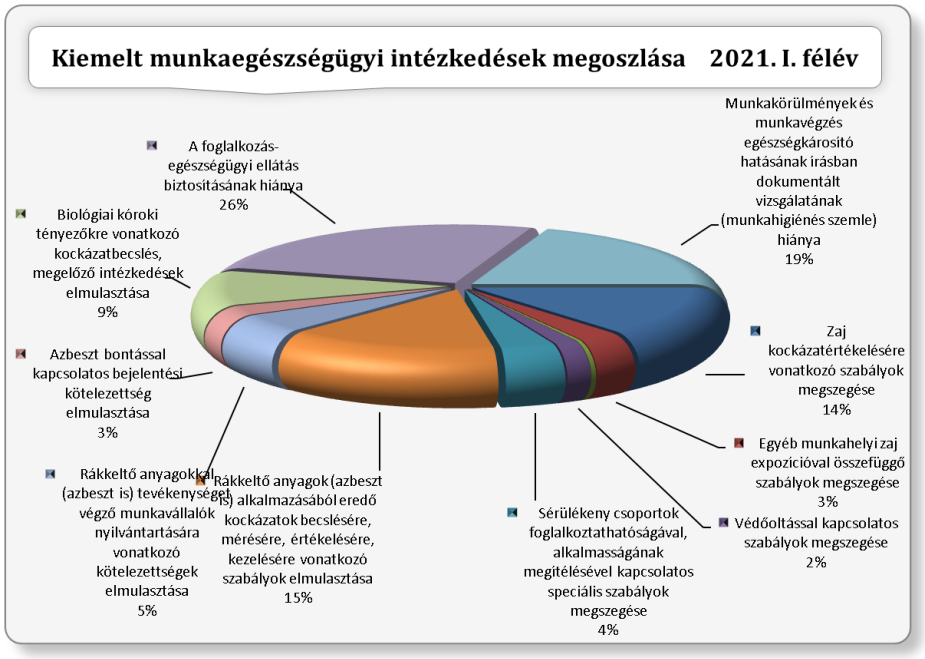

2.1.3. Kiemelt munkaegészségügyi intézkedések

Az 1 178 munkaegészségügyi intézkedés közül a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések száma 312, ami az összes intézkedés 2,2%-a.

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések megoszlását a *6. számú ábra* mutatja.

6. számú ábra

A kormánytisztviselők még mindig találkoztak olyan munkáltatóval, aki nem biztosította a munkavállalói részére a foglalkozás-egészségügyi ellátást, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések több mint az egy negyede (26,3%) a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítására irányult. Ez volt a leggyakoribb intézkedésre okot adó hiányosság.

A második legtöbb intézkedést a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagokkal (összesen[9]: 22,4%) kapcsolatban hozták.

Becslések szerint[10] a rosszindulatú daganatos megbetegedések tekinthetők a foglalkozással összefüggő halálesetek elsődleges okának az Európai Unióban, ezért a munkahelyi rákkeltő anyagokkal kapcsolatos szabálytalanságok feltárása és a megszüntetésük érdekében hozott hatósági intézkedések kiemelt jelentőséggel bírnak a megelőzésükben. A klinikailag észlelhető daganatos megbetegedés megjelenéséig gyakran 10-50 év telik el, ezért a munkáltató és a munkavállaló is hajlamos alulbecsülni ez ilyen anyagokkal végzett tevékenységek veszélyességét, a jogszabály által előírtak betartásának fontosságát. A rákkeltővel tevékenységet végző munkavállalókról vezetendő expozíciós nyilvántartás vezetésének pedig az esetlegesen később bekövetkező daganatos megbetegedések rekonstruálásában lehet kulcsfontosságú szerepe.

Számos intézkedés történt a *„Munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásának írásban dokumentált vizsgálatának hiánya”*-val (19,6%) kapcsolatban intézkedtek a kormánytisztviselők, mivel a munkáltatók nem kérték fel a foglalkozás-egészségügyi szolgálatot a munkahigiénés szemle („üzemhigiénés vizsgálat”) lefolytatásához. A munkahigiénés szemle a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok által elvégzendő, az egészségkárosító kockázatok értékelésére és kezelésére (csökkentésére) szolgáló helyzetfelmérés, amelynek eredményeképpen kezdeményezhető a megelőző intézkedések bevezetése, módosítása vagy hatékonyságuk javítása. A helyszíni megállapítások függvényében szükség szerint kiegészülhet a munkahelyi kóroki tényezőkkel (pl. zaj-, rezgésterhelés, munkahelyi légszennyező anyagok, hőexpozíció) kapcsolatos, expozíció mérésére irányuló műszeres vizsgálatokkal.

Gyakorisági sorrendben ezután a munkahelyi zajexpozícióval (összesen[11]: 16,7%) kapcsolatos intézkedések következnek. A munkahelyi zajexpozícióval kapcsolatos intézkedéseknek a halláskárosodás megelőzésében, illetve a hallószerven kívüli (pl. pszichés, vegetatív idegrendszeri) – munkabalesetek bekövetkezésének kockázatát is növelő – hatások csökkentésében van kiemelt szerepe.

A biológiai kóroki tényezők vonatkozásában hozott intézkedések az összes kiemelt munkaegészségügyi intézkedésnek összesen[12]: 10,9%-át teszik ki. A biológiai kóroki tényezőkkel kapcsolatos szabálytalanságok feltárására kiemelt figyelmet kell fordítani, tekintettel arra, hogy az utóbbi években a mikroorganizmusok (vírusok, baktériumok, gombák, paraziták stb.) által okozott egészségkárosodások az évenként bejelentett, kivizsgált és elfogadott (regisztrált) foglalkozási megbetegedések számottevő arányát adták. A klímaváltozás hatásaival összefüggésben az ún. vektorok (állati közvetítők, pl. rovarok, rágcsálók) által terjesztett fertőző megbetegedések (zoonózisok) veszélye is növekedhet.

---

[9] Rákkeltő anyagok (azbeszt is) alkalmazásából eredő kockázatok becslésére, mérésére, értékelésére, kezelésére vonatkozó szabályok elmulasztása: 14,7%; Rákkeltő anyagokkal (azbeszt is) tevékenységet végző munkavállalók nyilvántartására vonatkozó kötelezettségek elmulasztása: 5,1%; Azbesztbontással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása:2,6%.

[10] Az Európai Bizottság közleménye: Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – Az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának modernizálása, COM (2017) 12

[11] Zaj kockázatértékelésére vonatkozó szabályok megszegése: 13,8%; Egyéb munkahelyi zaj expozícióval összefüggő szabályok megszegése: 2,9%.

[12] Biológiai kóroki tényezőkre vonatkozó kockázatbecslés, megelőző intézkedések elmulasztása: 9,3%; Védőoltással kapcsolatos szabályok megszegése:1,6%

A kiemelt védelemre szoruló sérülékeny munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, várandós, nemrégen szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során hozott kötelezések az összes kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedés 3,8%-át teszik ki.

3. SÚLYOS JOGSÉRTÉSEK

Továbbra is jellemző volt, hogy az építőiparban a magasban végzett munkáknál a leesés elleni megfelelő kollektív műszaki védelem kialakításának hiánya, a leesés elleni védelemül szolgáló egyéni védőeszköz munkáltató általi biztosításának, vagy a munkavállaló részéről történő használatának elmulasztása.

A mélyépítési, közműépítési földmunkáknál, sok esetben elmaradt a munkagödrök illetve a munkaárkok dúcolása.
Jellemző szabálytalanság a szakadólap megterhelése a kitermelt földdel, miközben a közúti járműforgalom közvetlenül a munkagödör mellett halad, megnövelve ezzel a föld beomlásának veszélyét. Változatlanul problémát jelentett a munkagödrök, munkaárkok elkerítésének hiánya.

A feldolgozóipar, gépipar, illetve a mezőgazdaság területén használt gépek, berendezések gyakran idéztek elő súlyos baleseteket a veszélyes tér lehatárolására szolgáló védőburkolatok, biztonsági berendezések hiánya, illetve azok használatának kiiktatása, elmulasztása miatt.

A gépkezelői jogosultság hiányában (nem megfelelő képesítés miatt) történő munkavégzés legtöbbször az anyagmozgatással, raktározással kapcsolatban merült fel (emelőgépek, targoncák jogosulatlan használata).

Villamos berendezések esetében a közvetlen illetve közvetett érintés elleni védelemmel kapcsolatos hiányosság volt a leggyakoribb veszélyeztetés. A villamos berendezések védőburkolatainak nem megfelelő rögzítése, a villamos vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének elmulasztása számos munkaterületen előfordult.

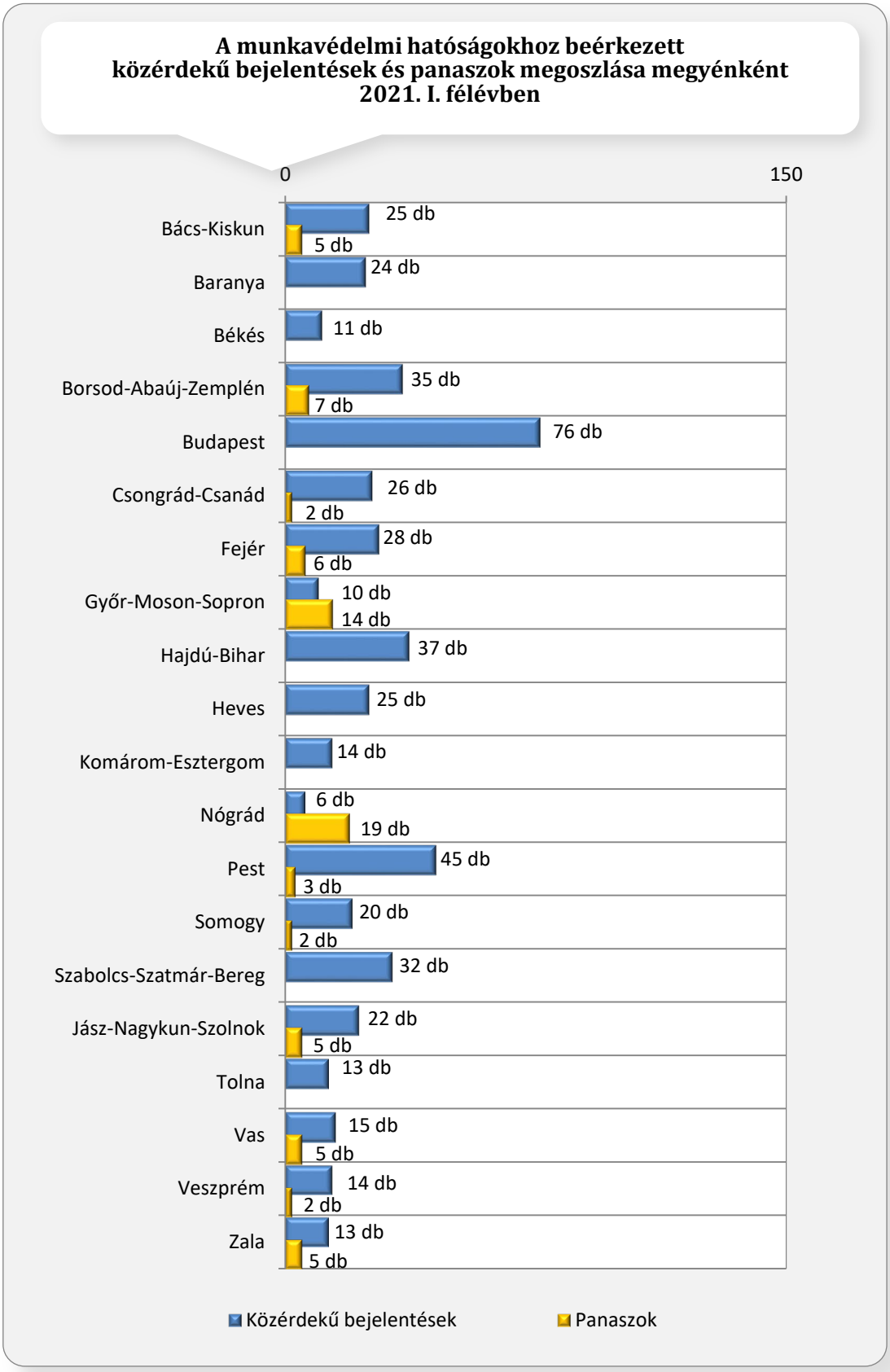
A munkaegészségügyi súlyos veszélyeztetések között vezető helyet foglalt el az előzetes-, illetve az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok elmulasztása; a veszélyes anyagokkal/keverékkel történő munkavégzés megfelelő védelmet nyújtó egyéni védőeszköz biztosításának hiányában; továbbá a felső beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban végzett tevékenység hallásvédő eszköz biztosítása, illetve használata nélkül.

4. PANASZOK, KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK VIZSGÁLATA

A munkavédelmi hatóságokhoz 2021. I. félévben országosan **összesen 491 db közérdekű bejelentés és 75 db panasz** érkezett.

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján 2021. I. félévben közérdekű bejelentések és panaszok számát, megoszlását a *7. számú ábra* mutatja

7. számú ábra

A munkavédelmi hatóságokhoz beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok megoszlása megyénként 2021. I. félévben
0
150
Bács-Kiskun
25 db
5 db
Baranya
24 db
Békés
11 db
Borsod-Abaúj-Zemplén
35 db
7 db
Budapest
76 db
Csongrád-Csanád
26 db
2 db
Fejér
28 db
6 db
Győr-Moson-Sopron
10 db
14 db
Hajdú-Bihar
37 db
Heves
25 db
Komárom-Esztergom
14 db
Nógrád
6 db
19 db
Pest
45 db
3 db
Somogy
20 db
2 db
Szabolcs-Szatmár-Bereg
32 db
Jász-Nagykun-Szolnok
22 db
5 db
Tolna
13 db
Vas
15 db
5 db
Veszprém
14 db
2 db
Zala
13 db
5 db
Közérdekű bejelentések
Panaszok

4.1. A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti megoszlása

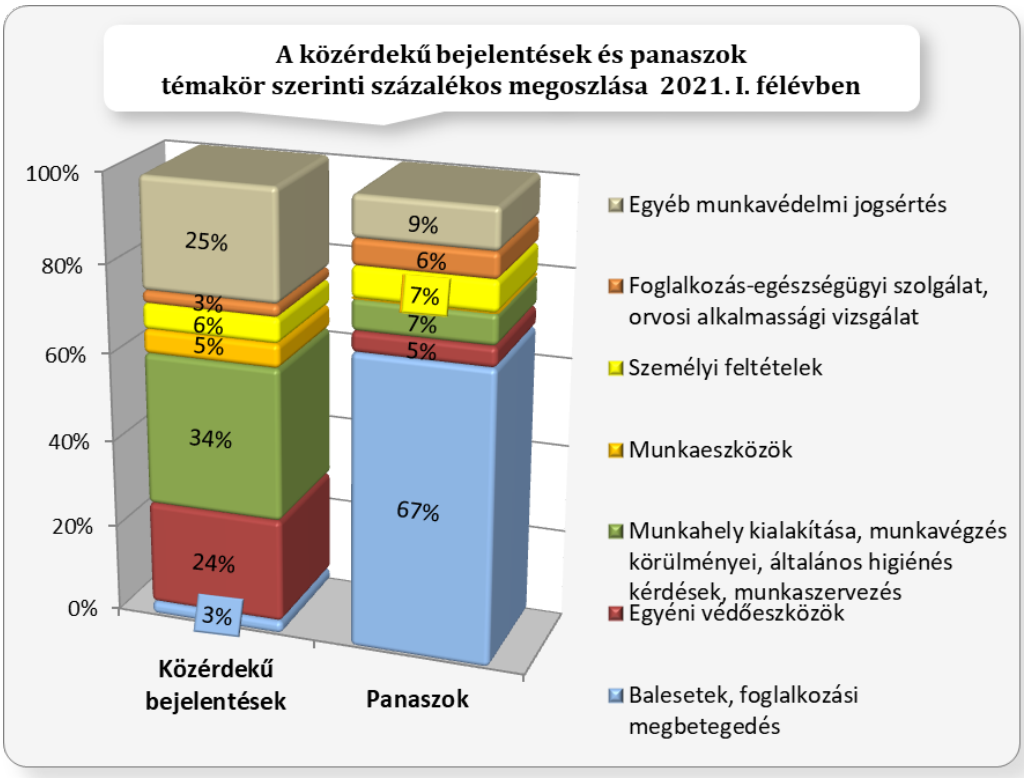
Az „egyéb munkavédelmi jogsértés” számadatait figyelembe nem véve a legtöbb **közérdekű bejelentés** (229 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (157 db) és a személyi feltételekkel (38 db) kapcsolatos bejelentések.

A beérkezett **panaszok** tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb panasz – a közérdekű bejelentésektől eltérően – a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben (58 db) érkezett, azután a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdés, munkaszervezés (6 db), és a személyi feltételekkel (6 db) témakörben érkezett.

A *8. ábrán* látható, hogy a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben sokkal több panasz érkezett, mint közérdekű bejelentés.

Ennek oka, hogy leggyakrabban a balesetet szenvedett vagy a foglalkozási betegséggel érintett munkavállaló élt panasszal, mert a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá a foglalkozási megbetegedés, ill. fokozott expozíciós eset bejelentésének elmaradását sérelmezte.

8. számú ábra

4.2. A bejelentésekkel érintett jellemző gazdasági ágazatok

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján megállapítható volt, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok a gazdaság legkülönbözőbb ágazatait érintették. 2021. I. félévben a bejelentések többsége az építőipari, a feldolgozóipari és a kereskedelmi tevékenységhez kapcsolódott.

Érkeztek még bejelentések például a mezőgazdasággal, a szállítás-raktározással, az egészségügy-szociális ellátással összefüggésben.

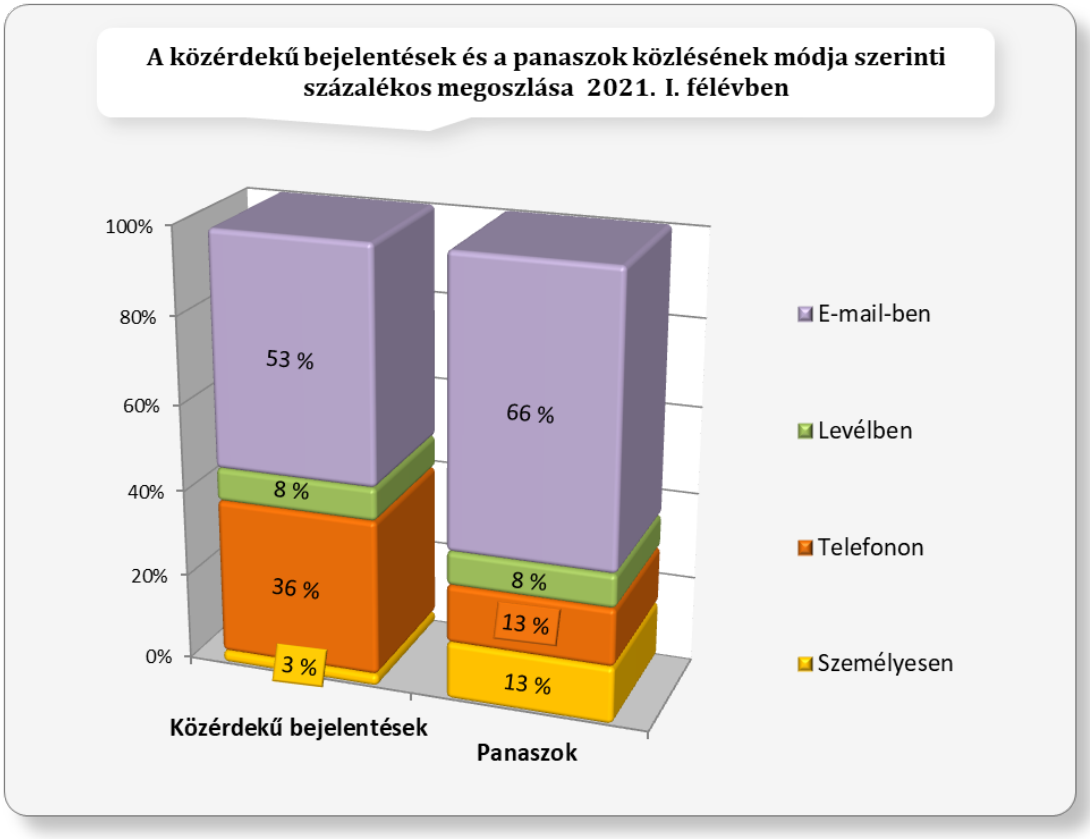
4.3. A közérdekű bejelentések és panaszok közlésének módja

A közérdekű bejelentések, panaszok közlésmódjának százalékos megoszlását a *9. ábra* mutatja.

A közérdekű bejelentéseket leggyakrabban elektronikus levélben (53%), vagy telefonon (36%), illetve levélben (8%), ritkábban személyesen (3%) tették meg.

A panaszokat leginkább elektronikus levélben (66%), személyesen (13%), vagy illetve telefonon (13%), ritkábban levélben (8%) közölték.

9. számú ábra

4.4. A bejelentő személye

A vizsgált időszakban továbbra is jellemző volt, hogy a közérdekű bejelentéseket, panaszokat magánszemélyek nyújtották be (90,8%). Áttétellel érkeztek bejelentések a munkavédelmi hatóságokhoz a társhatóságoktól (4,6%), a kormányhivataloktól (2,8%), az ITM Munkavédelmi Főosztályától (1,1%), az önkormányzatoktól (0,7%).

A jelentési időszakban beküldött összesen 752 db bejelentésből jelentős számú, 133 db (17,7%) névtelen volt.
A névtelen bejelentések kivizsgálásától nem lehetett eltekinteni, mert nagy számban megalapozottak voltak és valós munkavédelmi problémákat vetettek fel.

4.5. A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok

A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok jellemzése, különösen a bejelentések megalapozottsága vagy annak hiánya, illetve a bejelentés eredménytelen kivizsgálásának okai alapján.

4.5.1. Megalapozottság, irányultság, az eredménytelen kivizsgálások okai

A közérdekű bejelentések és panaszok megalapozottságát vizsgálva elmondható, hogy a megkeresések általában csak részben voltak megalapozottak. A teljes mértékben megalapozott bejelentés, illetve a teljesen megalapozatlan kevésbé volt jellemző.

Az ellenőrzések során az esetek többségében találtak más, a bejelentésben nem jelzett munkavédelmi hiányosságot, szabálytalanságot is melyre intézkedést tettek a munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselők.

A megalapozatlan bejelentések hátterében általában valamilyen egyéni munkavállalói sérelem (pl. munkaviszony megszüntetése) állt. Ezek a bejelentések jellemzően névtelenül, elektronikus úton vagy levélben érkeztek.

A bejelentett esetekben az eredménytelen kivizsgálások okai általában a következők voltak:

- a munkavédelmi hatóságnak nem volt hatásköre eljárni (pl. nem volt szervezett munkavégzés);
- nem volt munkavégzés a bejelentésben megnevezett munkaterületen;
- a névtelen bejelentésekben gyakran nem nevezték meg a munkáltatót, illetve a munkavégzés helyét.

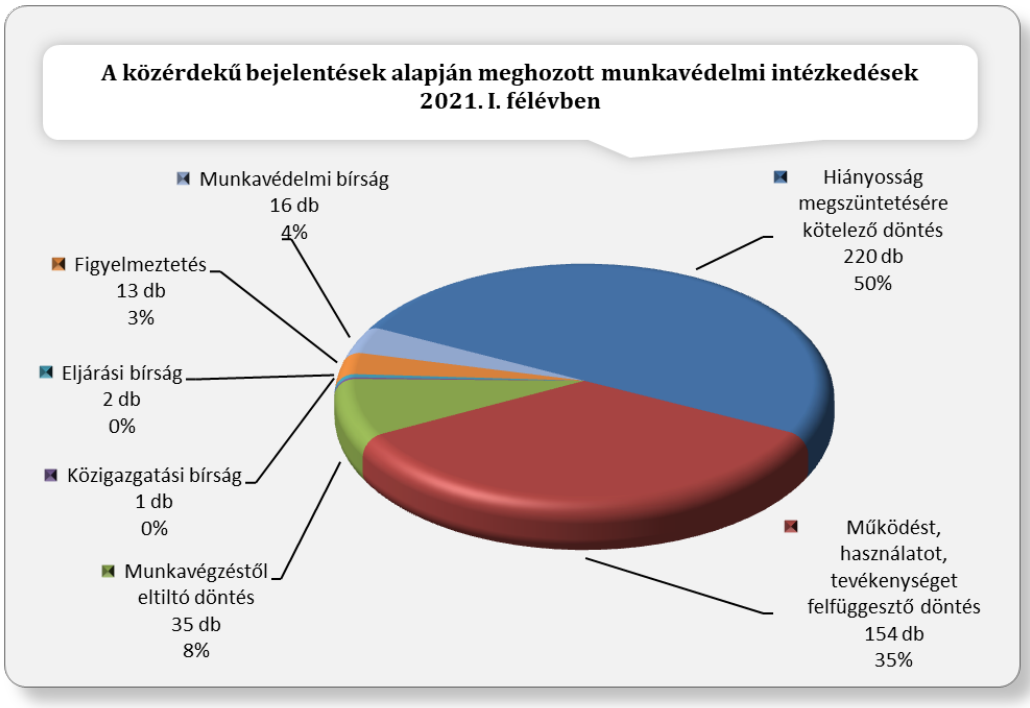
4.5.2. Intézkedések

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult eljárások eredményeként 2021. I. félévben összesen 485 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

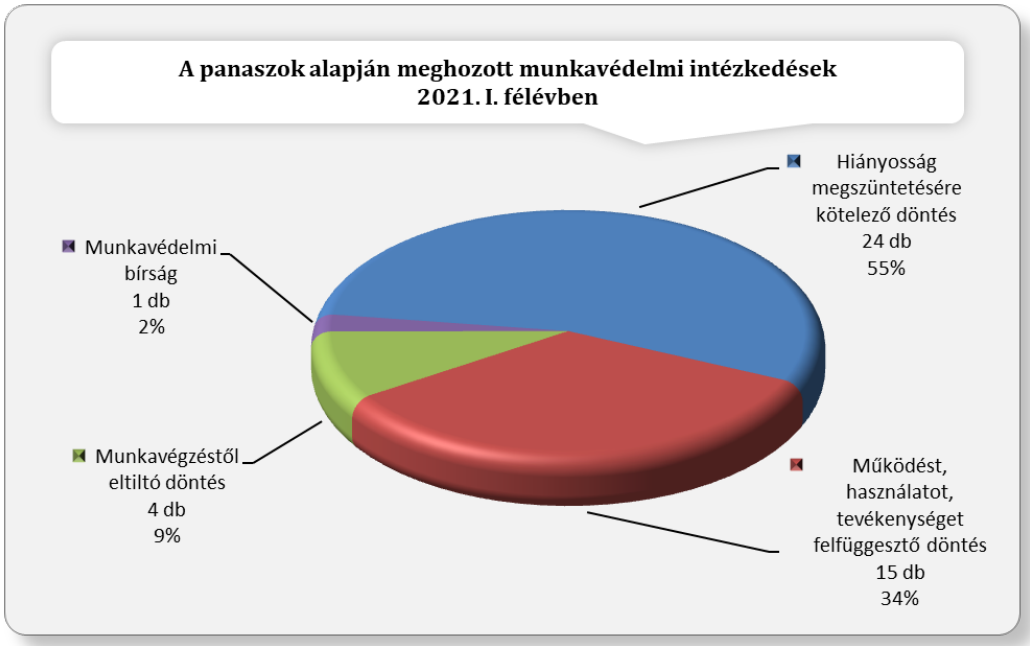
Az azonnali intézkedést foganatosító 208 db döntéshez és a hiányosság megszüntetését előíró 244 db határozathoz képest mindössze 17 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására. Figyelmeztetést összesen 13 esetben alkalmaztak a területi munkavédelmi hatóságok. Az érdemi munkavédelmi határozatoknak mindösszesen csak a 4,1%-a volt a pénzbírságot kiszabó.

A közérdekű bejelentések, ill. a panaszok nyomán indult munkavédelmi eljárásokban meghozott intézkedések megoszlását a *10.* és a *11. ábra* mutatja.

10. számú ábra

11. számú ábra

2021. I. félévben a közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult munkavédelmi eljárások során összesen 3 799 000 Ft munkavédelmi bírságot szabtak ki a munkavédelmi hatóságok.
Eljárási bírságot két esetben róttak ki, összesen 210 000 Ft értékben, közigazgatási bírságot egy esetben alkalmaztak, összesen 40 000 Ft értékben.

5. FŐMUNKAIDŐN KÍVÜL VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK

2021. I. félévben, főmunkaidőn kívül 74 munkáltatónál végeztek a munkavédelmi hatóságok ellenőrzéseket. Ezeknek az ellenőrzéseknek a döntő többsége munkabaleset kivizsgálása érdekében történt, más esetben társhatóság felkérésére tartottak ilyen ellenőrzéseket.

6. MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK, FOKOZOTT EXPOZÍCIÓS ESETEK

6.1. Munkabalesetek

Az Mvt. 64. § (5) bekezdése, valamint az Mvt. végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 7. § (1) bekezdés szerint a munkáltató a súlyos munkabalesetet köteles azonnal bejelenteni a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A munkavédelmi hatóságra történő bejelentés a munkáltatók kötelezettsége, melynek az esetek többségében eleget is tettek.

Előfordult azonban, hogy – főként fekete foglalkoztatás esetén – a bejelentés a rendőrség részéről érkezett. Ezen jelentésben a bejelentett munkabalesetek kivizsgálása szempontjából mutatjuk be a hatósági tevékenységet, a lezárt munkabaleset vizsgálati adatokat (feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek szerint) ugyanerre a tárgyidőszakra a 2021. I. félévi munkabaleseti jelentés tartalmazza.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2021. I. félévben 81 – közúti baleseti eseményeket is tartalmazó – súlyos munkabaleseti eseményt jelentettek a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A 81 bejelentett súlyos munkabaleset közül 43 halálos, 19 életveszélyes, 14 súlyos csonkolásos, valamint 5 egyéb súlyos baleseti esemény volt. A munkabalesetek nagy részében még folyamatban van közigazgatási eljárás, sok esetben még nem készült el a munkabaleseti jegyzőkönyv, így a bejelentett és a később feldolgozott munkabaleseti adatok a vizsgálatok eredményétől függően eltérhetnek.

A tárgyidőszakban bejelentett súlyos munkabaleseti események legjellemzőbb baleseti okait a *4. számú táblázat* tartalmazza.

A táblázat a munkavédelmi hatósághoz bejelentett baleseti eseményeket tartalmazza. Ezek kimenetele és minősítése a balesetvizsgálatok során változhat. A feldolgozott munkabaleseti adatokat a félévenként a honlapon megjelentetett kiadványunk szemlélteti.

4. számú táblázat

2021. I. félév	Baleseti bejelentések száma	A bejelentett baleseti események megoszlása a baleset súlyossága szerint			
		Halálos	Életveszélyes	Súlyos csonkolásos	Egyéb súlyos
Áramütés	2	1	0	1	0
Betemetés	1	0	1	0	0
Csonkolás	11	0	0	11	0
Égés	3	1	2	0	0
Elesés	1	1	0	0	0
Fulladás	1	1	0	0	0
Gázolás	4	3	1	0	0
Ismeretlen	2	2	0	0	0
Közúti	18	14	3	0	1
Leesés	19	12	6	0	1
Összenyomás	6	3	2	1	0
Ráesés	5	2	3	0	0
Robbanás	1	1	0	0	0
Szemsérülés	2	0	0	0	2
Roncsolás	3	0	1	1	1
Vágás	1	1	0	0	0
Szúrás	1	1	0	0	0
Összesen	**81**	**43**	**19**	**14**	**5**

6.2. Foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek

2021. január 1-jétől 2021. június 30. napjáig a munkavédelmi hatósághoz 16 074 foglalkozási megbetegedés gyanút jelentettek be, és a munkáltatók 190 fokozott expozíciós eset kivizsgálásáról értesítették a munkavédelmi hatóságot.

A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint a kivizsgált foglalkozási megbetegedés gyanújával érkezett bejelentéseket a vizsgálati dokumentációval együtt a kormányhivatalok továbbították a Nemzeti Népegészségügyi Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részére a bejelentés teljes körűségének, és szakmai megalapozottságának elbírálása céljából. A fokozott expozíciós eseteket a munkáltatók vizsgálják ki, az elkészült dokumentációt a területileg illetékes kormányhivatalnak küldik meg, ahol értékelik a munkáltatói kivizsgálás szakszerűségét.

A 2021. év első félévében bejelentett foglalkozási betegség gyanús esetek száma a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva jelentős emelkedést mutatott (2020. azonos időszakában 657, 2019. év első felében 113 esetet jelentettek), melyet az új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) járvány okozott.

Ágazati bontásban a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús eset - az összes bejelentett eset 70,67%-a - a humán-egészségügyi és szociális ellátás területéről érkezett, mely a már említett új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) fertőzés tömeges bejelentéséből adódott.

2020. év azonos időszakában is ebből az ágazatból érkezett a legtöbb bejelentés (95,28%), de látszik, hogy az egészségügyi és szociális ágazaton kívül egyéb ágazatokból (döntően oktatási és nevelési intézményekből) is sok bejelentés érkezett (2021. évben ez a bejelentések 29,28%-t adta).

A bejelentések döntő többsége (99,8%) biológiai kóroki tényezők által okozott foglalkozási megbetegedések gyanúja miatt érkezett, egyéb kóroki tényező miatt alig érkezett bejelentés (*5. számú táblázat*).

5. számú táblázat

Bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanúját feltételező esetek számának alakulása kóroki tényezők szerint					
2021. január 1. - június 30.					
	Kémiai kóroki tényezők (fő)	**Fizikai kóroki tényezők (fő)**	**Biológiai kóroki tényezők (fő)**	**Nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (fő)**	**Összes bejelentett eset**
Budapest			2898	4	**2902**
Baranya			662	2	**664**
Bács-Kiskun			1014	3	**1017**
Békés			607	1	**608**
Borsod-Abaúj-Zemplén	1		1095		**1096**
Csongrád-Csanád	1		988		**989**
Fejér			532		**532**
Győr-Moson-Sopron		4	841		**845**
Hajdú-Bihar			1032	2	**1034**
Heves	4		394	2	**400**
Komárom-Esztergom	1		531	2	**534**
Nógrád			109		**109**
Pest			1356		**1356**
Somogy	1		559		**560**
Szabolcs-Szatmár-Bereg			1068		**1068**
Jász-Nagykun-Szolnok	2		544		**546**
Tolna			234	1	**235**
Vas			222	1	**223**
Veszprém			569		**569**
Zala			787		**787**
Összesen	**10**	**4**	**16042**	**18**	**16074**

A legtöbb fokozott expozíciós eset (az összes eset 81,57%-a) bejelentése a feldolgozóipar területéről érkezett.

A jelentési időszakban fokozott expozíciót döntően nikkel miatt vizsgáltak a munkáltatók (ez az összes eset 86,84%-a). Jelentettek még ólom (szervetlen), dimetil-formamid, toluol, zaj, kobalt és króm okozta fokozott expozíciót *(6. számú táblázat)*. A 2020. év azonos időszakához képest a 2021. első féléves fokozott expozíciós esetszámok (190) a tavaly januári jogszabály módosítás[13] következtében további, nagymértékű emelkedést mutatnak (2020. év első félévében 65, 2019. év azonos időszakában 41 eset volt), mely a bejelentési fegyelem és prevenciós tevékenység javulását mutatja.

6. számú táblázat

Fokozott expozíciós esetek számának alakulása kóroki tényezők szerint 2021. január 1. - június 30.								
	Zaj (fő)	Toluol (fő)	Dimetil-formamid (fő)	Ólom (szervetlen) (fő)	Kobalt (fő)	Króm (fő)	Nikkel (fő)	Összes bejelentett eset
Budapest		2				1	3	**6**
Baranya								
Bács-Kiskun							11	**11**
Békés								
Borsod-Abaúj-Zemplén								
Csongrád-Csanád								
Fejér								
Győr-Moson-Sopron								
Hajdú-Bihar							8	**8**
Heves							25	**25**
Komárom-Esztergom			4				2	**6**
Nógrád								
Pest	1				1		113	**115**
Somogy								
Szabolcs-Szatmár-Bereg							2	**2**
Jász-Nagykun-Szolnok				16				**16**
Tolna							1	**1**
Vas								
Veszprém								
Zala								
Összesen	**1**	**2**	**4**	**16**	**1**	**1**	**165**	**190**

[13] *A fokozott expozíciós eseteket Mvt. módosítás alapján 2020. január elsejétől a munkáltatók vizsgálják ki, az elkészült dokumentációt a területileg illetékes kormányhivatalnak küldik meg, ahol értékelik a munkáltatói kivizsgálás szakszerűségét. A munkavédelmi hatóság a fokozott expozíciós estek dokumentációját megküldi a Nemzeti Népegészségügyi Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részére további elemzés céljából.*

7. TANÁCSADÁS TAPASZTALATAI, JELLEMZŐ TÉMAKÖREI

7.1. Számadatok

A Megyei és Fővárosi Kormányhivatalok munkavédelmi ellenőrzést végző kormányisztviselői részéről 2021. I. félévben összesen 1 338 esetben történt információnyújtás, mely során 1 617 problémára kaptak választ az érdeklődők. Az előző évhez képest, jelentős növekedés tapasztalható a megkeresések esetében, 2020. év hasonló időszakában 1 512 db tanácsadás során 2245 db kérdés került megválaszolásra. Továbbra is telefonon történik a legtöbb tanácsadás.

A tanácsadások megyei eloszlását tartalmazza a 7. számú táblázat.

7. számú táblázat

Megyei Munkavédelmi Hatóságok	Tanácsadások száma (db)	Kérdések száma (db)	Tanácsadás módja (db)		
			Telefon	Levél/ e-mail	Személyes
Főváros	799	799	793	6	0
Baranya	4	28	0	4	0
Bács-Kiskun	12	17	12	0	0
Békés	5	6	3	2	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	2	9	0	0	2
Csongrád	9	24	6	3	0
Fejér	6	6	5	1	0
Győr-Moson-Sopron	44	71	44	0	0
Hajdú	8	15	6	1	1
Heves	206	365	205	0	1
Komárom-Esztergom	2	4	1	1	0
Nógrád	3	5	0	3	0
Pest	50	54	3	47	0
Somogy	10	11	5	5	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	43	44	33	8	2
Jász-Nagykun-Szolnok	32	49	28	3	1
Tolna	3	3	3	0	0
Vas	7	9	5	2	0
Veszprém	8	12	0	8	0
Zala	85	86	82	3	0
Összesen	**1338**	**1617**	**1234**	**97**	**7**

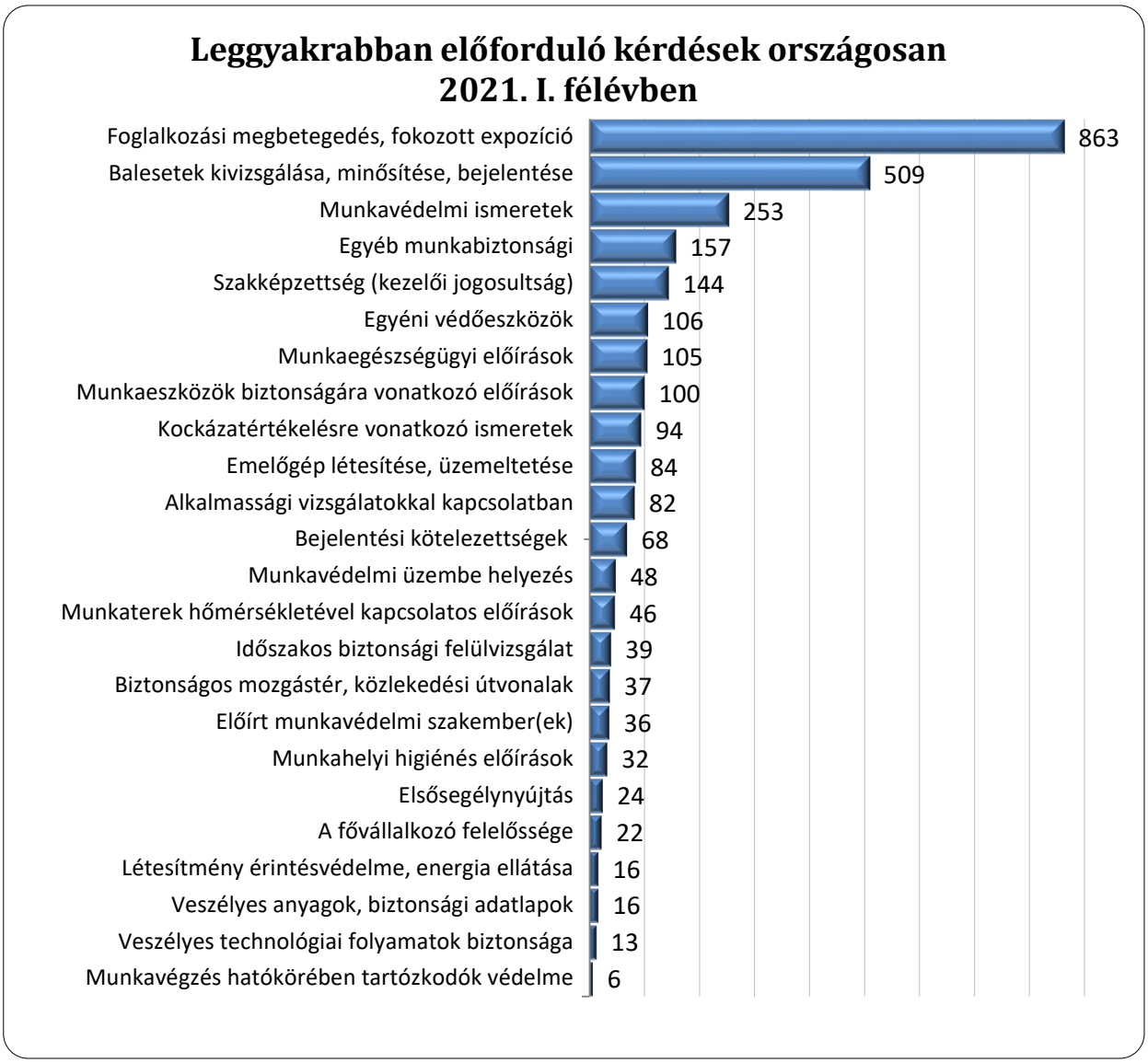
2021. I. félévben 1 306 (db) megkeresés érkezett, ebből 1 118 fő telefonon, 188 fő e-mailben érdeklődött, személyes tanácsadásra nem került sor. A tájékoztatások során összesen 1 564 kérdést válaszoltak meg munkatársaink. *(8. számú táblázat)*

8. számú táblázat

Munkavédelmi Információs és Tanácsadó Szolgálat	Megkeresések	Kérdések száma
Telefonos	1118	1315
Írásos (e-mail, levél)	188	249
Személyes	0	0
Összesen:	**1306**	**1564**

2021. I. félévben, munkabiztonság területén a legtöbb kérdés a Foglalkozási megbetegedés és/vagy fokozott expozíció kivizsgálásával, bejelentésével, a munkahelyen történt balesetek kivizsgálásával, a baleseti események minősítésével kapcsolatban merült fel.
Jelentős számban volt érdeklődés a szakképzettség, kezelői jogosultság témakörében, illetve nagy számban tettek fel kérdéseket az egyéni védőeszközökkel, a munkaegészségügyi előírásokkal, a munkaeszközök biztonságával, illetve a kockázatértékeléssel kapcsolatban is.

12. számú ábra

7.2. Munkavédelmi fórumok

A kormányhivatalok munkavédelmi hatóságai 2021. I. félévben a járványhelyzeti korlátozó intézkedések miatt az előző évekhez képest kevesebb számban, 15 alkalommal vettek részt nyílt napon (4 esetben saját szervezésben, 11 esetben közös szervezésben), munkavédelmi konferenciák nem kerültek megtartásra.

8. EGYÉB TAPASZTALATOK

8.1. Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók az ellenőrzések során együttműködőek, akárcsak a munkavállalók. A nagyobb munkáltatók általában készségesen, segítőkészen álltak a munkavédelmi ellenőrzésekhez, tudva, hogy közös érdekünk az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása.
A kisebb, általában szabálytalanul foglalkoztató, a munkavédelmi követelményeket nem ismerő, és be nem tartó munkáltatók esetenként igyekeztek megakadályozni az ellenőrzés lefolytatását.

8.2. Társhatósági közös ellenőrzések tapasztalatai

A különböző hatóságok kezdeményezésére, illetve bevonásával tartott közös ellenőrzések.

2021. I. félévben lefolytatott közös ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellenőrzésben részt vett hatóságok között az együttműködés jó volt, a hatóságok egymás munkáját kiegészítve, egymást segítve dolgoztak.

A társhatósági ellenőrzésre egyrészt akkor került sor, ha a helyszíni ellenőrzés jellege, irányultsága azt indokolta, illetve ha más hatóságok igényelték a munkavédelmi hatóság ellenőrzését.

A munkavédelmi hatóságok beszámolói szerint a társhatósági együttműködések hatékonyan zajlottak, egymás munkáját segítve, kiegészítve jártak el az érintettek. Nehézséget egyedül az ellenőrzések lefolytatásához szükséges időtartamok jelentős eltérése okozott.

8.3. A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlása 2021. I. félévben

A társhatóságok közreműködésével 2021. I. félévben 617 munkavédelmi ellenőrzés zajlott, mely összesen 438 ügyet jelent, az összes ellenőrzés 5,48%-át.

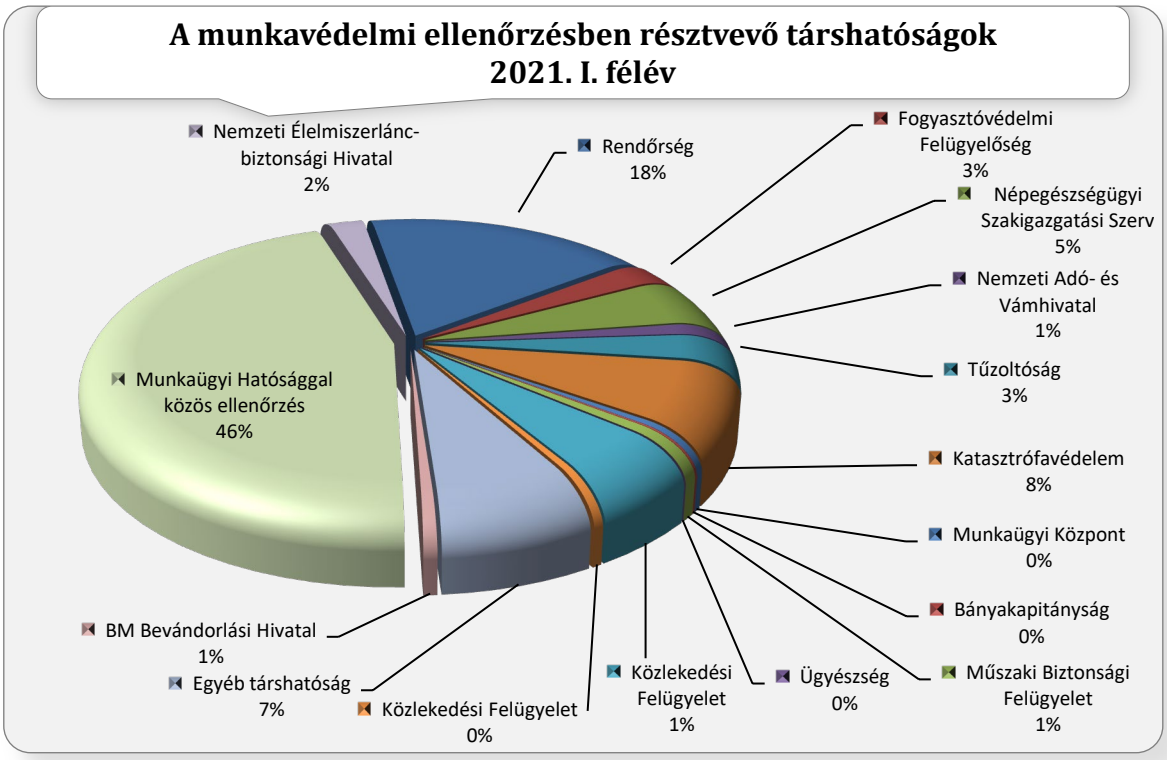
A legnagyobb arányban a munkaügyi hatóság vett részt a közös ellenőrzésekben, ezen túl leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre.

A munkavédelmi hatóság a rendőrség segítségét rendszerint olyan munkáltatók vonatkozásában, olyan munkavégzési helyszínek ellenőrzésénél kérte, ahol a hely jellege azt megkívánta, illetve ahol korábban a munkáltató meghiúsította az ellenőrzést, vagy jelentős mértékben akadályozta azt.

2021. I. félévben a rendőrhatósággal közösen, 111 ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi hatóság szakügyintézői, az adó- és vámhatósággal, a fogyasztóvédelmi valamint a népegészségügyi hatóság közreműködésével pedig összesen 58 db vizsgálatot.

A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlását a *13. számú ábra* szemlélteti.

13. számú ábra

A kormányhivatalok által összefogott Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezte 2021. I. félévben a munkavédelmi hatóság társhatósági együttműködésének alapját, melyek nyomán megyénként különbözőképpen zajlottak le a társszervekkel közös ellenőrzések.

A társhatósági ellenőrzések megyénkénti megoszlását a *14. számú ábra* mutatja.

14. számú ábra

Társhatósági ellenőrzések megoszlása megyénként 2021. I. félévben

